

**Briuselis, 2025 m. birželio 19 d.
(OR. en)**

9984/25

**SOC 394
GENDER 97
ANTIDISCRIM 63
FREMP 155
TELECOM 184
CYBER 162
DIGIT 109**

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato
kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 9408/25

Dalykas: Tarybos išvados „Pažanga siekiant lyčių lygybės DI grindžiamame skaitmeniniame amžiuje. Pekino veiksmų platformos įgyvendinimo valstybėse narėse ir ES institucijose 6-oji horizontalioji peržiūra“

Delegacijoms priede pateikiamos 2025 m. birželio 19 d. įvykusiame EPSCO tarybos posėdyje patvirtintos Tarybos išvados pirmiau nurodyta tema¹.

¹ Tekste padaryta nedidelių redakcinių pakeitimų.

**Tarybos išvados „Pažanga siekiant lyčių lygybės DI grindžiamame skaitmeniniame amžiuje.
Pekino veiksmų platformos įgyvendinimo valstybėse narėse ir ES institucijose 6-oji
horizontalioji peržiūra“²**

PRIPAŽINDAMA, KAD

1. lyčių lygybė ir žmogaus teisės yra europinių vertybių pagrindas. Moterų ir vyrų lygybė yra vienas iš pagrindinių Europos Sąjungos principų, įtvirtintas Sutartyse ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje;
2. Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 8 straipsnyje reikalaujama, kad visuose savo veiksmuose Sąjunga siektų panaikinti moterų ir vyrų nelygybės apraiškas ir diegti jų lygybę, o 10 straipsnyje teigiama, kad nustatydamą ir įgyvendindama savo politikos kryptis ir veiksmus, Sąjunga siekia kovoti su bet kokia diskriminacija dėl lyties, rasinės arba etninės kilmės, religijos ar įsitikinimų, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos;
3. labai svarbu lygias galimybes užtikrinti visoms moterims ir visiems vyrams, taip pat propaguoti, saugoti ir gerbti visapusišką naudojimąsi visomis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis, kurios yra visuotinės, nedalomos, viena nuo kitos priklausomos ir tarpusavyje susijusios, taip pat būtinos moterų ir mergaičių įgalėjimui užtikrinti. Visapusiškas Jungtinių Tautų konvencijos dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims (CEDAW) įgyvendinimas ir aktyvus Pekino veiksmų platformos įgyvendinimas ES vidaus ir išorės politikoje yra neatsiejama šio proceso ir požiūrio dalis;

² Išvados parengtos minint 30-ąsias Pekino veiksmų platformos įgyvendinimo peržiūros metines.

4. JT darnaus vystymosi tiksle (DVT) Nr. 5 dėl lyčių lygybės pabrėžiamas poreikis „didinti galimybes teikiančių technologijų, ypač informacinių ir ryšių technologijų, taikymą moterų teisėms skatinti“³. DVT ir Pekino veiksmų platforma siekiama sukurti tvaresnę ir teisingesnę visuomenę;
5. 2025-aisiais yra minimi svarbūs lyčių lygybės ir moterų teisių klausimų sprendimo momentai: tarptautinė bendruomenė švenčia 30-ąsias Pekino deklaracijos ir veiksmų platformos priėmimo metines ir 25-ąsias JT Saugumo Tarybos rezoliucijos 1325 dėl moterų, taikos ir saugumo metines. Be to, baigia galioti įvairios lyčių lygybei aktualios strateginės programos, įskaitant Komisijos komunikatus, tokius, kaip 2020–2025 m. lyčių lygybės strategija, ES lyčių lygybės veiksmų planas (LLVP) III ir ES veiksmų planas dėl moterų, taikos ir saugumo (2019–2024 m.), taip pat 2020–2025 m. ES kovos su rasizmu veiksmų planą ir 2020–2025 m. LGBTIQ asmenų lygybės strategiją;
6. 2025 m. Europos Komisija pateikė komunikatą, kuriame išdėstytos Moterų teisių veiksmų gairės, kartu su deklaracija, kurioje „nustatyti moterų teisių principai ir tikslai, kuriais bus vadovaujama rengiant būsimas strategijas ir veiksmus, visų pirma Lyčių lygybės strategiją po 2025 m. Deklaracija siekiama skatinti ir orientuoti lyčių lygybės politikos darbotvarkę ilgesniu laikotarpiu. Ji taps orientacine ES politikos programa siekiant didesnės lyčių lygybės visais visuomenės ir ekonomikos aspektais.“;
7. labai svarbu toliau laikytis dvejopo požiūrio į lyčių lygybę, kuriuo vadovaujantis lyčių aspekto integravimas, t. y. sistemingas lyčių lygybės aspekto integravimas į visas politikos sritis, programas ir biudžetus, derinamas su konkrečiomis lyčių lygybės politikos ir tikslinėmis priemonėmis;

³ Jungtinių Tautų Ekonomikos ir socialinių reikalų departamentas. Darnaus vystymosi tikslas Nr. 5, potikslis 5b.

8. propaguojant moterų ir mergaičių teises ir lyčių lygybę, kad būtų pasiekti Pekino veiksmų platformos tikslai, itin svarbus vaidmuo tenka nuolatiniam bendradarbiavimui su socialiniais partneriais, pilietinės visuomenės organizacijomis, įskaitant moterų organizacijas, moterų žmogaus teisių gynėjus bei gynėjas ir jaunimo teisių gynėjus;
9. daugybės esamų ir išskylančių ES socioekonominio vystymosi iššūkių akivaizdoje, visapusiškas naudojimasis pagrindinėmis teisėmis ir lygybės, įskaitant lyčių lygybę, užtikrinimas yra labai svarbūs kuriant teisingą, įtraukią bei atsparią visuomenę ir konkurencingą ekonomiką;

PRIMINDAMA, KAD

10. ES jau yra įvedusi savo pirmąją išsamią teisinę sistemą, kuria siekiama kovoti su smurtu prieš moteris ir smurtu artimoje aplinkoje. Direktyva (ES) 2024/1385 nustatomi smurto dėl lyties aukų apsaugos standartai, kriminalizuojamas tam tikrų formų smurtas prieš moteris tiek realiaame gyvenime, tiek internete ir reikalaujama, kad valstybės narės įgyvendintų ryžtingas prevencijos priemones, stiprintų aukų apsaugą ir paramą joms, sudarytų joms sąlygas naudotis teise kreiptis į teismą ir užtikrintų atitinkamų institucijų, agentūrų ir įstaigų, taip pat nevyriausybinių organizacijų ir kitų suinteresuotųjų subjektų veiklos koordinavimą ir bendradarbiavimą. Direktyvoje aptariamas visų formų smurto, įskaitant fizinę, seksualinę, psichologinę ir ekonominę žalą ar sukeliamas kančias, kurios patiriamos dėl nenutrūkstamo smurto tiek realioje, tiek internetinėje aplinkoje, klausimas;
11. ES prisijungimas prie Stambulo konvencijos, kiek tai susiję su jos išimtinai kompetencijai priklausančiais klausimais, yra ryžtingas žingsnis į priekį stiprinant kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu artimoje aplinkoje teisinę sistemą Sąjungoje. Tai toliau papildo platesnio masto ES pastangas kovoti su smurtu, užtikrinti lyčių lygybę ir apsaugoti pažeidžiamoje padėtyje esančias moteris ir mergaites;

12. Reglamentu (ES) 2024/1689, kuriuo nustatomos suderintos dirbtinio intelekto taisyklės, (toliau – DI aktas) Sąjunga priėmė pirmąją išsamią DI teisinę sistemą ir taip įsitvirtino kaip pasaulinė lyderė šioje srityje. Be to, 2024 m. gegužės mėn. Europos Taryba priėmė teisiškai privalomą Pagrindų konvenciją dėl dirbtinio intelekto, kuria siekiama mažinti potencialią riziką, kurią DI kelia žmogaus teisėms, demokratijai ir teisinei valstybei; ją Komisija ES vardu pasirašė 2024 m. rugsėjo mėn.;
13. Reglamentu (ES) 2022/2065 (Skaitmeninių paslaugų aktu, toliau – SPA) siekiama naudotojams Sąjungoje sukurti saugesnę internetinę aplinką, taikant taisyklių, skirtų visų pirma kovoti su neteisėtu turiniu ir užtikrinti skaidrumą, rinkinį. Tuo pačiu Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvoje nustatyti veiksmingesnės vaikų apsaugos ir kovos su neapykantos kalba mechanizmai;
14. Europos deklaracijoje dėl skaitmeninio dešimtmečio skaitmeninių teisių ir principų nurodoma, kad skaitmeninė transformacija turi būti orientuota į žmogų, ir siekiama propaguoti skaitmeninės transformacijos principus, remiantis į žmogaus teises orientuotu požiūriu ir laikantis bendrų Europos vertybių ir teisės;

PAŽYMĖDAMA, KAD:

15. Europos lyčių lygybės instituto (EIGE) ataskaitoje „Poveikio veiksnys: lyčių lygybės ES orientyrai ir galimybės“, kurioje pristatomos pagrindinės tendencijos, padaryta pažanga ir pagrindiniai iššūkiai lyčių lygybės srityje ES, taip pat pabrėžiama, kad pažanga įgyvendinant institucinius mechanizmus⁴ yra pažangos visose kitose Pekino veiksmų platformos srityse pagrindas. Taigi instituciniai mechanizmai yra nepaprastai svarbūs siekiant lyčių lygybės visose sferose⁵;

⁴ Įstaigos ir procesai, kuriais skatinama, ginama ir remiama lyčių lygybė ir lyčių klausimų integravimas į visas politikos sritis. (2024 m. duomenų apie institucinius mechanizmus rinkimas, EIGE, 2025 m.)

⁵ Dok. 9410/25.

16. kaip teigiama EIGE ataskaitoje, nors SPA ir DI aktas yra svarbiausi aktai skaitmeninio sektoriaus reguliavimo srityje, vien jų nepakanka, kad būtų išspręsti tam tikri su lytimi susiję susirūpinimą keliantys klausimai, įskaitant neigiamą socialinių tinklų poveikį lyčių lygybei ir moterims bei mergaitėms ir dėl to kylančius specifinius iššūkius, su kuriais susiduriama diegiant DI technologijas;
17. kaip Komisija pabrėžia 2020–2025 m. lyčių lygybės strategijoje, „[v]is labiau plinta smurtas prieš moteris internete, kurio pasekmės labai asmeniškos ir skaudžios“ ir „[p]atyčios, priekabiavimas ir prievarta socialinėje žiniasklaidoje labai paveikia moterų ir mergaičių kasdienį gyvenimą“. Kaip teigiama EIGE ataskaitoje, smurtas internete neproporcingai veikia įtakingas pareigas einančias moteris, ypač jaunas moteris ir moteris, priklausančias grupėms, kurios susiduria su diskriminacija. Politikės ir žurnalistės patiria didesnę priekabiavimą internete nei jų kolegos vyrai, o tai daro atgrasomąjį poveikį ir kenkia jų saugumui bei psichikos gerovei, atbaido moteris nuo šių profesijų rinkimosi arba tolesnio darbo tose srityse ir dalyvavimo diskusijose internete bei realiame gyvenime. Tai dar labiau riboja moterų atstovavimą ir dalyvavimą visuomeniniame gyvenime, o tai taip pat kenkia demokratijai, spaudos laisvei ir socialiniam dialogui;
18. ataskaitoje EIGE pabrėžia tai, kad „didelės duomenų ir mokslinių tyrimų išsamumo spragos trukdo iki galo suprasti tokius iššūkius kaip diskriminacija dėl lyties, šališkumas lyčių atžvilgiu ir stigmatizacija skaitmeninėje sferoje, ypač sąveikiniu požiūriu“. Šis duomenų trūkumas, kurį dar labiau didina didžiųjų skaitmeninių platformų nenoras dalytis naudojimo duomenimis su tyrėjais, trukdo parengti veiksmingas politikos priemones, kuriomis būtų reaguojama į pavojus, su kuriais mergaitės ir moterys susiduria internete. Pagal lytį suskirstyti duomenys ir kiti lygybės duomenys yra itin svarbūs formuojant įrodymais grindžiamą politiką ir stebint pažangą siekiant lyčių lygybės DI ir skaitmeninėje erdvėje. Jie leidžia nustatyti skirtumus, stebėti tendencijas ir parengti tikslines intervencines priemones, kuriomis būtų reaguojama į visų grupių, ypač moterų ir mergaičių, kurios susiduria su specifiniais iššūkiais internete, poreikius;

19. interneto platformos, įskaitant socialinius tinklus, tapo itin svarbiomis vietomis, kuriose tiek moterų teisių aktyvistai, tiek kitos grupės dirba siekdami daryti pažangą įgyvendinti savo darbotvarkes. 2020–2025 m. lyčių lygybės strategijoje Komisija pripažįsta, kad „jaunų moterų balsas primygtinai reikalaujant imtis veiksmų [yra] itin svarbus“ prisitaikymo prie klimato kaitos srityje. Jos tapo svarbiomis klimato judėjimo dalyvėmis, pasisakančiomis už tvarumą, aplinkosauginį teisingumą ir ilgalaikes strategijas, kuriomis švelninamas klimato kaitos poveikis moterims. EIGE ataskaitoje pripažįstamas šis dalyvavimas, kartu pabrėžiant nerimą keliantį faktą, kad priešiška reakcija į aplinkos iniciatyvas „dažnai susisieja su autoritarinių judėjimų, apimančių klimato kaitos neigimą, rasizmą ir neapykantą moterims, augimu“. Todėl aplinkos gynėjai, kurių daugelis yra jaunos moterys, dažnai tampa viešų išpuolių ir smurto internete taikiniais;
20. turinio moderavimo algoritmai dažnai pasižymi šališkumu, o dėl viso nepakankamo juos pagrindžiančių sprendimų priėmimo proceso skaidrumo sunku nustatyti diskriminacinę praktiką internete ir su ja kovoti;
21. dirbtinio intelekto (DI) sistemos suteikia didelių galimybių, nes jos gali paskatinti žmonių gerovę ir klestėjimą, be kita ko, pavyzdžiui, padėti spręsti tam tikrus sveikatos būklės atvejus, skatinti ekonominę pažangą ir darnų vystymąsi, taip pat lyčių lygybę. Tuo pat metu DI sistemos taip pat gali kelti pavojų pagrindinėms teisėms ir kitiems viešiesiems interesams. Be to, jos gali kelti riziką sveikatai, jei DI mokomas remiantis tik su vyrais siejamais duomenimis; tai gali lemti galimai žalingą šališkumą lyčių atžvilgiu. DI sistemos, išmokytos naudojant duomenis, kuriuose yra lyčių stereotipų, gali generuoti išvedinius (tekstą, vaizdus, vaizdo įrašus), kuriais tie lyčių stereotipai sustiprinami ir padidinami, pavyzdžiui, vyrai ir moterys susiejami su tam tikromis profesijomis ir kompetencijomis, arba daroma prielaida, kad vyrai yra našesni nei moterys, arba moterims priskiriami asmenų priežiūros vaidmenys. Toks pavojus dar labiau išauga dėl nepakankamo moterų ir kitų su diskriminacija susiduriančių grupių reprezentavimo DI sektoriuje, visų pirma kuriant ir plėtojant DI sistemas. Todėl svarbu, kad moterys ir vyrai galėtų vienodomis sąlygomis dalyvauti kuriant ir diegiant DI sistemas;

22. tyrimai parodė, kad įvairiose pramonės šakose vyrauja šališkumas lyčių atžvilgiu ir šališkumo lyčių atžvilgiu bei rasinio šališkumo derinys. Toks šališkumas gali lemti prastesnę paslaugų moterims ir mažumoms kokybę, taip pat nelygybę, susijusią su išteklių paskirstymu, informacijos teikimu ir galimybėmis. DI gali generuoti diskriminacinius išvedinius, pavyzdžiui, išvediniai gali būti šališki moterų atžvilgiu įdarbinimo procesuose arba tikrinant galimybes suteikti paskolas. Kita vertus, naudojant aiškias, nešališkas taisykles ir kokybiškus duomenis, DI priimami sprendimai iš tiesų gali būti mažiau šališki nei žmogaus priimami sprendimai. DI taip pat gali padėti nustatyti šališkumo atvejus, nes gali rinkti ir analizuoti didelius duomenų kiekius;
23. Direktyvoje dėl kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu artimoje aplinkoje pripažįstama, kad smurtas prieš moteris, įskaitant smurtą internete, gali būti dar stipresnis, kai patiriama diskriminacija ne tik dėl lyties, bet ir kurio nors kito diskriminacijos pagrindo ar pagrindų, kaip nurodyta Chartijos 21 straipsnyje;
24. generatyvinis DI gali automatizuoti įžeidžiančių pranešimų kūrimą ir sudaryti palankesnes sąlygas nuolatiniam didelio masto priekabiavimui internete, įskaitant asmeninės informacijos viešinimą. Jis taip pat gali kurti falsifikuotas asmens nuotraukas, vaizdo ar garso įrašus, pavyzdžiui, sintetines vaizdo klastotes, įskaitant sintetines nuogo kūno vaizdo klastotes, taip sudarydamas sąlygas be sutikimo dalytis manipuluota medžiaga. Be to, virtualiosios realybės pasauliai, kurių vaizdas gali imituoti fizinį pasaulį, gali būti netinkamai naudojami kaip erdvės smurtui dėl lyties, įskaitant seksualinį smurtą, propaguoti, o naudojant automatizuotas turinio rekomendavimo sistemas, mizoginiškas ir smurtinis turinys gal būti nukreipiamas į visų amžių vyrus ir berniukus. Tokiose erdvėse generatyvinis DI gali būti naudojamas siekiant piktavališkais tikslais naudoti arba kurti virtualius avatus, ypač nusitaikant į moteris ir mergaites;
25. tuo pačiu metu labai svarbu, kad teigiamas DI sistemų potencialas būtų aktyviai naudojamas lyčių lygybei propaguoti visose srityse. Pavyzdžiui, DI sistemos gali nustatyti ir ištaisyti nevienodo požiūrio taikymą automatizuoto sprendimų priėmimo kontekste. Jos taip pat gali atlikti labai svarbų vaidmenį aptinkant neleistiną elgesį internete, įskaitant kibernetinį smurtą dėl lyties, ir užkertant jam kelią. DI grindžiamos priemonės gali pagerinti turinio moderavimą, paremti teisėsaugos pastangas ir suteikti naudotojams geresnius pranešimų teikimo mechanizmus, taip prisidedant prie saugesnės skaitmeninės aplinkos visiems;

26. šios išvados grindžiamos anksčiau atlikto darbo rezultatais ir politiniais įsipareigojimais, kuriuos, be kita ko, priede išvardytuose dokumentuose nurodė Taryba, Komisija bei Europos Parlamentas ir atitinkami šios srities suinteresuotieji subjektai,

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA RAGINA VALSTYBES NARES pagal savo kompetenciją ir atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes, gerbiant socialinių partnerių vaidmenį ir autonomiją:

27. toliau stiprinti vyriausybinių lyčių lygybės struktūrų autonomiją ir veiksmingumą, suteikiant joms aukščiausią įmanomą lygmenį vyriausybėje, nustatant tvirtus, aiškiai apibrėžtus įgaliojimus lyčių lygybės srityje ir aprūpinant jas tinkamais žmogiškaisiais bei finansiniais ištekliais, taip pat užtikrinti veiksmingą nacionalinių lyčių lygybės strategijų, įskaitant lyčių aspekto integravimą į visas politikos sritis ir tikslinę lyčių lygybės politiką bei priemones, įgyvendinimą ir pakankamą finansavimą joms;
28. užtikrinti, kad veiksmingai veiktų koordinavimas tarp sektorių, siekiant sustiprinti lyčių aspekto integravimą, tinklaveiką ir bendradarbiavimą, be kita ko, su DI susijusios politikos srityse;
29. pradėti rengti informuotumo didinimo kampanijas siekiant informuoti apie piliečių teises ir apsaugos priemones, nustatytas Direktyvoje dėl smurto prieš moteris ir smurto artimoje aplinkoje ir direktyvose dėl lygybės įstaigoms taikomų standartų (Direktyvoje (ES) 2024/1499 ir Direktyvoje (ES) 2024/1500), taip pat DI akte ir SPA;
30. imtis tinkamų priemonių siekiant užtikrinti, kad DI sistemos negeneruotų diskriminacinių išvedinių, užtikrinant skaidrų aiškių, reprezentatyvių bei kokybiškų duomenų naudojimą, reguliariai vertinant DI sistemas, įdiegiant žmogaus atliekamą priežiūrą, taip pat peržiūros ir teisių gynimo procesus, ir užtikrinant, kad būtų laikomasi sektorinių teisės aktų nediskriminavimo ir DI srityse;

31. užtikrinti, kad būtų laiku įgyvendinta Direktyva dėl kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu artimoje aplinkoje, įskaitant jos nuostatas dėl kibernetinio smurto, tokio, kaip sintetinės vaizdo klastotės, taip pat išsamios direktyvos nuostatos dėl apsaugos ir paramos, be kita ko, dėl specialistų paramos paslaugų kibernetinio smurto aukoms;
32. įgalinti pagrindines teises ginančias institucijas, tokias kaip lygybės įstaigos, be kita ko, sustiprinant jų gebėjimus, nustatyti ir stebėti DI keliamą pavojų lyčių lygybei ir padėti diskriminacijos, patiriamos dėl DI, aukoms, be kita ko, teisme, laikantis direktyvų, kuriomis nustatomi lygybės įstaigoms taikomi standartai, sistemos, taip pat atsižvelgiant į įgaliojimus, kurie gali būti suteikti lygybės įstaigoms pagal DI aktą, ir užtikrinti, kad jų ištekliai būtų pakankami;
33. užtikrinti, kad į nacionalinius kovos su smurtu dėl lyties veiksmų planus, numatytus Direktyvoje dėl kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu artimoje aplinkoje, būtų įtrauktos tikslinės priemonės, kuriomis būtų kovojama su smurtu dėl lyties, kai naudojamos technologijos, apimant bent jau visas direktyvoje kriminalizuotas kibernetinio smurto nusikalstamas veikas: dalijimąsi intymia ar manipuliuota medžiaga be sutikimo (įskaitant sintetines vaizdo klastotes), persekiojimą kibernetinėje erdvėje, priekabiavimą kibernetinėje erdvėje (įskaitant internetinį ekshibicionizmą ir asmeninės informacijos viešinimą) ir smurto ar neapykantos kurstymą kibernetinėje erdvėje;
34. sudaryti švietimo ir mokymo galimybių ir imtis tinkamų veiksmų, kad būtų užtikrintos lygios lyčių galimybės naudotis skaitmeniniais įtaisais, kad visos mergaitės ir berniukai, moterys ir vyrai, net jei jų padėtis ir sąlygos skiriasi, galėtų gerinti savo skaitmeninį raštingumą ir IRT bei STEM įgūdžius, įgyti išsilavinimą arba užbaigti mokymąsi arba juos tęsti, kad būtų pagerintos jų ateities perspektyvos ir užtikrinta, kad visoms grupėms skaitmeninės galimybės duotų naudos, be kita ko, siekiant socialinės įtraukties ir lygių galimybių siekti karjeros;

35. skatinti į lyčių lygybę orientuotas mokymosi visą gyvenimą ir mokymo galimybes visiems, skirtas skaitmeniniams įgūdžiams ir žinioms gerinti, be kita ko, kiek tai susiję su DI naudojimo teikiama nauda ir trūkumais. Skatinti skaitmeninius įgūdžius ir žinias kaip kovoti su smurtu prieš moteris internete, smurtu dėl lyties naudojant technologijas, šališkumu lyčių atžvilgiu ir dirbtinio intelekto įtvirtinama diskriminacija, pavyzdžiui, pasitelkiant pameistrystes, mokymą internetu, mentorystę ar kitus būdus, kuriais atsižvelgiama į įvairią nepalankią padėtį, kurioje gali atsidurti visų pirma moterys, pavyzdžiui, skaitmeninę lyčių atskirtį, priežiūros pareigas ir ribotą prieigą prie interneto;
36. imtis tinkamų priemonių siekiant apsaugoti visus interneto naudotojus, ypatingą dėmesį skiriant jauniems naudotojams, nuo viso žalingo internetinio turinio, įskaitant DI sugeneruotą turinį, pavyzdžiui, sintetines vaizdo klastotes, DI sugeneruotą seksualinės prievartos prieš vaikus medžiagą arba DI grindžiamą asmeninės informacijos viešinimą ar priekabiavimą. Tokios priemonės gali apimti amžiaus patikros ir tėvų kontrolės priemonės ir atitinkamai priemonės, kuriomis siekiama padėti nepilnamečiams pranešti apie smurtą arba gauti paramą. Taip pat reikia imtis priemonių, kad nuo sukčiavimo būtų apsaugoti visi interneto naudotojai, visų pirma tie, kurie gali būti lengviau išnaudojami;
37. imtis veiksmų siekiant kovoti su didėjančiu jaunų moterų ir vyrų nuomonių apie lyčių lygybę ir moterų teises atotrūkiu ir kovoti su mizoginišku požiūriu ir elgesiu. Atsižvelgiant į tai, didinti informuotumą, ypač jaunimo, apie emocinį intelektą ir apie sveikus, nesmurtinius lygybe grindžiamus santykius, taip pat apie stebėtojų įsikišimą smurto atveju. Be to, reikia didinti informuotumą apie lyčių perspektyvą tokiose srityse kaip gerovė, profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyra ir psichikos sveikata;

38. įtraukti nacionalines statistikos agentūras, akademinę bendruomenę ir mokslinių tyrimų centrus, taip pat žiniasklaidos ir skaitmeninio sektoriaus įmones, socialinius partnerius ir lygybės įstaigas į lyčių lygybės skaitmeninėje erdvėje stebėseną, be kita ko, vertinant prieigą prie į lyčių lygybę orientuotų skaitmeninių mokymosi programų, stebint moterų užimtumą IRT, STEM ir naujose atsirandančiose skaitmeninėse srityse, vertinant DI šališkumą darbo jėgos valdymo srityje, stebint darbo sąlygas kultūros ir kūrybos sektoriuose, žiniasklaidoje ir skaitmeniniuose sektoriuose ir vertinant stereotipinį moterų ir vyrų vaizdavimą mene, kultūroje ir žiniasklaidoje, be kita ko, socialinėje žiniasklaidoje, filmuose, muzikos kūrinuose ir vaizdo žaidimuose. Skatinti mizoginiško ir maskulinistinio internetinio turinio ir tinklų tyrimus, kad būtų parengti duomenys ir priemonės, padedantys suprasti šias problemas ir didinti informuotumą apie juos,

RAGINA EUROPOS KOMISIJĄ IR VALSTYBES NARES pagal savo kompetenciją ir atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes, taip pat gerbiant socialinių partnerių vaidmenį ir autonomiją:

39. stiprinti priemones, kuriomis būtų užtikrintas Pekino veiksmų platformoje nustatytų tikslų įgyvendinimas, taip pat JT Darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m. įgyvendinimas, lyčių lygybei skatinti taikant dvejopą požiūrį, toliau įgyvendinant tikslinę lyčių lygybės politiką ir priemones, taip pat į politiką (įskaitant skaitmeninio sektoriaus politiką), programas ir biudžetus sistemingai integruojant lyčių aspektą, kad būtų galima nustatyti ir veiksmingai sumažinti atotrūkį tarp lyčių visose srityse;

40. įgyvendinant atitinkamą politiką, įskaitant SPA ir Direktyvos dėl kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu artimoje aplinkoje nuostatas, apsvarstyti galimybę laikytis vieningo požiūrio į kibernetinį smurtą suderinant apibrėžtis ir renkant palyginamus duomenis;
41. skatinti į žmogų orientuotą saugaus ir patikimo DI plėtoją ir naudojimą darbo pasaulyje. Nors valstybės narės yra atsakingos už visapusišką lyčių lygybės *acquis*, įskaitant direktyvas 2004/113/EB ir 2006/54/EB, įgyvendinimą, Komisija gali padėti valstybėms narėms kuo labiau padidinti šių sistemų potencialą kovoti su diskriminacija dėl lyties, kylančia dėl DI sistemų naudojimo užimtumo ir kitose srityse;
42. apsvarstyti galimybę inicijuoti papildomas kovos su smurtu internete ir kibernetiniu smurtu priemones, siekiant platesnio tikslo – panaikinti visų formų smurtą dėl lyties ir diskriminaciją, visų pirma daugialypę diskriminaciją. Visų pirma toliau kovoti su smurtu prieš politikas ir aktyvistas internete, kuriuo ribojamas jų dalyvavimas;
43. skatinti mergaites, berniukus, moteris ir vyrus rinktis švietimo sritis ir profesijas nekreipiant dėmesio į lyčių stereotipus, kad daugiau moterų dalyvautų STEM srityse ir padidėtų vyrų dalis tokiose profesijose kaip sveikatos priežiūra ir švietimas, įskaitant ikimokyklinį ugdymą ir priežiūrą. Šalinti struktūrinius veiksnius, atgrasančius moteris siekti karjeros ir ją tęsti IRT / DI sektoriuose, įskaitant lyčių stereotipus profesinio orientavimo ir darbo vietos kontekste, priekabiavimą, organizacijos kultūrą ir lanksčių darbo sąlygų trūkumą;

44. skatinti vyrus ir berniukus visapusiškai įsitraukti ir tapti pokyčių skatintojais ir naudoti iš šių pokyčių gavėjais, siekiant panaikinti visų formų moterų ir mergaičių diskriminaciją ir smurtą prieš jas tiek viešojoje, tiek privačiojoje aplinkoje, tiek realiame gyvenime, tiek internete. Atsižvelgiant į tai, šalinti pirmines lyčių nelygybės priežastis, pavyzdžiui, istoriškai susiklosčiusią ir struktūrinę nelygybę, nelygius galios santykius, lyčių stereotipus, seksizmą ir neigiamas arba žalingas socialines normas, suvokimą, papročius, nuostatas ir elgesį, įskaitant stereotipinę požiūrį į lytis, ir žalingą elgesį internete. Atnaujinti dėmesį į gebėjimą kritiškai naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir kovą su klaidinga informacija bei dezinformacija ir daug dėmesio skirti turiniui, kuris turi neigiamų padarinių psichikos sveikatai, gerovei ir socialiniams santykiams;
45. aktyviai skatinti į lyčių lygybę orientuotus žiniasklaidos, skaitmeninių pramonės sektorių ir skaitmeninės transformacijos mokslinius tyrimus, be kita ko, renkant, analizuojant ir perduodant duomenis, suskirstytus pagal lytį ir, kai tinkama, kitas svarbias charakteristikas. Investuoti į tarpdalykinius mokslinius tyrimus, susijusius su nediskriminacinių algoritmų kūrimu, ir į strategijas, kuriomis siekiama užtikrinti lygybę algoritminių sistemų naudojimo srityje, be kita ko, laikantis pritaikytosios saugos principų;
46. rengiant, įgyvendinant ir vertinant skaitmeninio sektoriaus politiką stiprinti sistemingas prasmingas konsultacijas ir partnerystes su Europos ir nacionaliniais socialiniais partneriais, pilietinės visuomenės organizacijomis, moterų organizacijomis ir moterų žmogaus teisių gynėjais bei akademinė bendruomene;
47. skatinti partnerystes ir tarpsektorinį bendradarbiavimą su įmonėmis ir verslo organizacijomis skaitmeninėje srityje, įskaitant IRT sektorių, ir žiniasklaidos bei socialinių tinklų bendrovėmis, taip pat visais kitais atitinkamais sektoriais, įskaitant sveikatos apsaugą ir priežiūrą, švietimą, meną ir kultūrą, inžineriją, finansus ir žemės ūkį, siekiant sistemingai skatinti lyčių lygybę skaitmenizacijos, ypač DI, kontekste;

48. reguliariai vykdyti tolesnę veiklą, susijusią su visais Tarybos patvirtintais Pekino veiksmų platformos rodikliais, kad būtų galima sistemingai stebėti pažangą, atsižvelgiant į EIGE ir Eurostato ekspertines žinias ir darbo rezultatus. Stiprinti veiksmingą šių rodiklių naudojimą ES ir nacionalinėje lyčių lygybės politikoje ir visose kitose susijusiose politikos srityse, taip pat siekti, kad visa reikiama statistika būtų plačiai prieinama,

RAGINA EUROPOS KOMISIJĄ:

49. dabartinės kadencijos (2024–2029 m.) laikotarpiu toliau propaguoti lyčių lygybę kaip vieną iš politinių prioritetų ir užtikrinti, kad būtų vykdoma tolesnė veikla, susijusi su dabartine 2020–2025 m. lyčių lygybės strategija, ir remiamas dabar jai suteiktas postūmis, visų pirma sudarant palankesnes sąlygas interneto platformų bendradarbiavimo sistemai siekiant užtikrinti moterų ir mergaičių saugumą internete. Integruoti lyčių aspektą į būsimą ES finansavimą, siekiant užtikrinti, kad ES lėšomis lyčių lygybė būtų remiama platesniu mastu, neapsiribojant specialiu finansavimu, skiriamu su lytimi susijusioms temoms; Šiuo atžvilgiu Taryba primena, kad šios Tarybos išvados nedaro poveikio deryboms dėl daugiamečių finansinės programos po 2027 m.;
50. vadovautis Moterų teisių veiksmų gairėse nustatytais principais bei tikslais ir atsižvelgti į Tarybos gaires ateityje rengiant strateginius dokumentus, pavyzdžiui, atskirą aukšto lygio ES lyčių lygybės strategiją laikotarpiui po 2025 m., į kurią būtų įtrauktos tiek tikslinės priemonės, tiek sistemingas lyčių aspekto integravimas į ES politiką ir veiklą;
51. siekti lyčių lygybės, be kita ko, atnaujinant dėmesį į skaitmeninę transformaciją – užsibrėžti plačius užmojus ir nustatyti tai kaip vieną iš politikos prioritetų palaikant visus ES išorės santykius, be kita ko, rengiant būsimus ES lyčių lygybės veiksmų planus;

52. apsvarstyti galimybę, kai aktualu, būsimoje lyčių lygybės strategijoje ir kitose būsimose kovos su diskriminacija strategijose laikytis sąveikinio požiūrio ir užtikrinti tvirtesnes strategijų tarpusavio sąsajas;
53. sistemingai įtraukti lyčių aspekto integravimą į visas būsimas ES politikos sritis ir teisės aktus, įskaitant socialinę, finansinę ir ekonominę politiką, programas ir biudžetus, taip pat į skaitmeninio sektoriaus politiką, ypač į būsimą DI taikymo strategiją ir strateginį STEM dalykų mokymo planą, siekiant spręsti šališkumo lyčių atžvilgiu algoritmuose problemas, kovoti su stereotipais, panaikinti atotrūkį tarp lyčių ir skatinti vienodą moterų reprezentavimą ir jų dalyvavimą;
54. toliau stebėti ir remti atitinkamų Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvos, SPA, DI akto ir Direktyvos dėl kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu artimoje aplinkoje reikalavimų įgyvendinimą ir taikymą, kartu apsvarstant galimybę taikyti įvairius vykdymo užtikrinimo mechanizmus, numatytus tuose teisės aktuose, siekiant užtikrinti veiksmingą nepilnamečių, visų pirma mergaičių, apsaugą nuo neteisėto ir žalingo internete prieinamo turinio;
55. remti lyčių lygybės aspekto integravimą įgyvendinant DI aktą, be kita ko, atsižvelgiant į jame skiriamą dėmesį pagrindinėms teisėms, ir šiuo atžvilgiu užtikrinti, kad būsimose įgyvendinimo priemonėse daug dėmesio būtų skiriama lyčių lygybei ir kovai su kibernetiniam smurtui dėl lyties, įskaitant seksualinį smurtą;
56. toliau skatinti įgyvendinti SPA, siekiant užtikrinti didesnę moterų ir mergaičių saugumą internete, be kita ko, ieškant būdų, kaip toliau užtikrinti, kad labai didelės interneto platformos ir labai didelės interneto paieškos sistemos imtųsi tinkamų ir visapusiškų rizikos mažinimo priemonių smurto dėl lyties rizikai šalinti;

57. toliau remti ES smurto dėl lyties ir smurto artimoje aplinkoje prevencijos tinklą, įskaitant jo darbą sprendžiant kylančius klausimus skaitmeninio smurto prevencijos srityje, įskaitant DI sugeneruotą turinį, ir keitimąsi žiniomis bei gerąja praktika;
 58. toliau remti vietos programas ir iniciatyvas valstybėse narėse, kuriomis siekiama apsaugoti ir šviesti mergaites ir berniukus, moteris ir vyrus, net jei jų padėtis ir sąlygos skiriasi, kiek tai susiję su rizika ir galimybėmis skaitmeniniame pasaulyje;
 59. pagal 2021–2027 m. DFP toliau skatinti Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programos prieinamumą įvairiems potencialiems pareiškėjams, visų pirma daug dėmesio skiriant lyčių lygybei, įskaitant DI ir skaitmenizaciją.
-

Nuorodos

1. ES teisės aktai

2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/2065 dėl bendrosios skaitmeninių paslaugų rinkos, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2000/31/EB (Skaitmeninių paslaugų aktas)

2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1689, kuriuo nustatomos suderintos dirbtinio intelekto taisyklės ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 300/2008, (ES) Nr. 167/2013, (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1139 ir (ES) 2019/2144 ir direktyvos 2014/90/ES, (ES) 2016/797 ir (ES) 2020/1828 (Dirbtinio intelekto aktas)

2004 m. gruodžio 13 d. Tarybos direktyva 2004/113/EB, įgyvendinanti vienodo požiūrio į moteris ir vyrus principą dėl galimybės naudotis prekėmis bei paslaugomis ir prekių tiekimo bei paslaugų teikimo

2010 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo (Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva), iš dalies pakeista 2018 m. lapkričio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1808

2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1385 dėl kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu artimoje aplinkoje

2024 m. gegužės 7 d. Tarybos direktyva (ES) 2024/1499 dėl lygybės įstaigoms taikomų standartų vienodo požiūrio į asmenis, nepriklausomai nuo jų rasinės ar etninės kilmės, srityje, vienodo požiūrio į asmenis, nepriklausomai nuo jų religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos, užimtumo ir profesinėje srityje, vienodo požiūrio į moteris ir vyrus socialinės apsaugos srityje ir dėl galimybės naudotis prekėmis bei paslaugomis ir prekių tiekimo bei paslaugų teikimo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2000/43/EB ir 2004/113/EB

2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1500 dėl lygybės įstaigoms taikomų standartų dėl vienodo požiūrio į moteris ir vyrus ir vienodų jų galimybių užimtumo ir profesinės veiklos srityje, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2006/54/EB ir 2010/41/ES

2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2022/2481, kuriuo nustatoma 2030 m. Skaitmeninio dešimtmečio politikos programa

2. Taryba

Visos priimtose Tarybos išvados dėl Pekino veiksmų platformos peržiūros ir kitos Tarybos išvados dėl lyčių lygybės ir kitų klausimų, įskaitant visų pirma toliau nurodytas išvadas:

Tarybos išvados „Lyčių lygybė grindžiama ekonomika ES. Tolesni veiksmai“
(dok. 14938/19)

Tarybos išvados dėl dirbtinio intelekto poveikio lyčių lygybei darbo rinkoje
(dok. 14750/21)

Tarybos išvados dėl lyčių lygybės perspektyvos integravimo į politiką, programas ir biudžetus (dok. 9684/23)

Tarybos išvados dėl skaitmeninio įgalėjimo siekiant apsaugoti pagrindines teises ir užtikrinti jų vykdymą skaitmeniniame amžiuje (dok. 14309/23)

Tarybos išvados dėl moterų ekonominio įgalėjimo ir finansinės nepriklausomybės, kaip kelio į tikrąją lyčių lygybę (dok. 9752/24)

Tarybos išvados dėl moterų ir mergaičių psichikos sveikatos stiprinimo skatinant lyčių lygybę (dok. 16366/24)

3. **Europos Komisija**

Lygybės sąjunga. 2020–2025 m. lyčių lygybės strategija, dok. 6678/20 (Komisijos nuoroda: COM(2020) 152 final).

Bendras komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai. Trečiasis ES lyčių lygybės veiksmų planas. Vykdamas ES išorės veiksmus įgyvendinama plataus užmojo lyčių lygybės ir moterų įgalėjimo darbotvarkė, dok. 13343/20 (Komisijos nuoroda: JOIN(2020) 17 final)

Lygybės sąjunga. 2020–2025 m. ES kovos su rasizmu veiksmų planas, dok. 11522/20 (Komisijos nuoroda: COM(2020) 565 final).

Lygybės Sąjunga. 2020–2025 m. LGBTIQ asmenų lygybės strategija, Dok. 13081/20 (Komisijos nuoroda: COM(2020) 698 final).

Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Moterų teisių veiksmų gairės“, dok. 6756/25 + ADD 1 (Komisijos nuoroda: COM(2025) 97 final).

4. **Europos Parlamentas**

Europos Parlamento rezoliucija dėl lyčių lygybės ir moterų įgalinimo skaitmeniniame amžiuje, 2015/2007(INI), C 66/44, 2018 m.

5. **Europos lyčių lygybės institutas (EIGE)**

Poveikio veiksnys: lyčių lygybės ES orientyrai ir galimybės. Pekino veiksmų platformos + 30 ataskaita (dok. 9410/25)

2024 m. duomenų apie institucinius lyčių lygybės ir lyčių aspekto integravimo mechanizmus rinkinys. Metodinė ataskaita, 2025 m.

Kova su kibernetiniu smurtu prieš moteris ir mergaites, 2022 m.

6. Jungtinės Tautos

The Beijing Declaration and Platform for Action (UN agenda for gender equality and women's empowerment) (Pekino deklaracija ir veiksmų platforma (JT darbotvarkė dėl lyčių lygybės ir moterų įgalėjimo))

Konvencija dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims (CEDAW)

Tarptautinė darbo organizacija – TDO C190 – Konvencija dėl smurto ir priekabiavimo, 2019 m. (Nr. 190)

7. Europos Taryba

Europos Tarybos konvencija dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvencija) (CETS Nr. 210)

Europos Tarybos pagrindų konvencija dėl dirbtinio intelekto (CETS Nr. 225)
